

KECSKEMÉTI LAPOK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Égész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre 2 . 50 . Egy szám ára 12 kr.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetések 3 árleengedés adatok.
Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: KATONA J.-UTCZA, 35. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-UTCZA, 186. SZ.

Előfizetni az év folytatán minden hónap elején lehet.

HORNYIK JÁNOS

1812—1885.

Folyó hó 8-án a kora reggeli órákban vettük a gyászós hírt: hogy Hornyik János, Kecskemét szab. kir. város örökös tiszteletbeli főjegyzője s a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja megszűnt élni.

Nem volt előttünk váratlan a hír, mert mintegy másfél év óta újszólva naponként várhattuk halálát s most mégis megdöbbenve érezzük lelkünket városunk legnagyobb tudósának s hosszú időközön keresztül köz-tiszteletben és szeretetben állott polgárának elhunytja miatt; mert tudjuk, hogy a kit ő benne elvesztettünk, azt föltalálni nem fogjuk többé soha!

Hogy ki volt ő, azt túlságos szerénysége s visszavonultsága miatt legbensőbb környezetén, a vele gyakran érintkezett néhány városi tisztviselőn s a történelem iránt érdeklődőkön kívül más alig tudhatta. Ezt bizonyítja azon tény is: hogy neve a legutóbb összeállított Magyar Lexikonba sem vétett föl s nem találkozott ember, ki erre a szerkesztőt figyelmessé tette volna.

Pedig ő méltán megérdemli a babért, melyel neki most áldozunk. Megérdemli mint nagy készütségű történettudós és író, mint felszázadig öntetetlenül s nagy eredményekkel működő tisztviselő s mint városunk egyik legkiválóbb alakja egyaránt.

De érdemeinek méltánylását hagyjuk az illetők önkörre, mi ezúttal csak életét és működését kívánjuk röviden vázolni.

Hornyik János 1812 ik év október 13-án esti 10 és 3/4 órákor született Kecskeméten azon kis házikóban, mely akkor a görög templomnak a „Görög templom-útcza” részén fekvő kerítése helyén állott. Nem tősgyökeres kecskeméti, hanem a mult század első felében betelepült iparos családból származott. Ugyanis nagyatyja id. Hornyik Ádám Trencsénmegyéből költözvén be, itt 1740. táján végleg letelepedett s Kis Ágnes árva hajadont nőül vevén, családot alapított. A magyar nyelvet csak itt Kecskeméten tanulta meg, de tökéletesen elsajátítani soha nem bírta. Gyermekéi azonban s közöttük ifj. Hornyik Ádám is (Jánosnak édes atyja) már teljesen magyar szellemben neveltettek elanyjira, hogy a magyar nyelven kívül mást nem is beszéltek.

Ifj. Hornyik Ádám Balázs Erzsébetet vette nőül s e házasságból származott Hornyik János, városunk történetírója.

Szülei bár szintén iparosok, de elég jó módban voltak s gyermekeiket mind iskoláztatták. Ezek között János volt a legkiválóbb, ki elemi iskoláit kitűnő sikerrel végezvén, atyja őt a helybeli gymnasiumba adta, hol az akkori beosztás szerint 6 osztályos levén, mindegyiket jeles sikerrel végezte be. Tanulmányainak folytatását véget 1829 ben atyja őt Pestre vitte, hol a bölcsészeti osztályokat 1829—30. és a következő években elvégezte. Pesten 1832-ig tartózkodott, a mikor ugyanagyas aggasztó mellbetegségbe esvén, haza jött s 3 esztendőn át foly-

tonos gyöngélgelés miatt szüleinél tartózkodott.

1834-ben egészsége helyreállván, ismét Pestre volt menendő tanulmányainak teljes befejezése végett, azonban egy sajtóságos véletlen itthon tartóztatta őt.

Itthon maradván, azonnal munka után nézett s részint a városi tisztviselői, részint a jegyzői hivataloknál irodai munkával foglalkozott, hol szorgalmat és használhatóságot tanúsítván, 1836. október havában irnokká neveztetett ki. — Ez életpályájára nézve határozó lett. A pesti reményekről örökre lemondott s minden erejét most már arra fordította, hogy új pályáján tökéletesítse magát. 1838-ban a jegyzői hivatalhoz tétetett át szintén irnoki minőségben. 1842-ben helyettes levéltárnokká neveztetvén ki, megkezdte azon nagyszabású munkálkodását, melynek eredménye az 1860-ban kiadott „Kecskemét Város Története” s az 1865-ben megjelent „Pusztaszer Története” volt. Közhasznú és eredményes munkálkodása csakhamar méltánylásra találtván, 1844-ben aljegyzővé választották s miután megkezdett munkája miatt a levéltárt elhagyni nem akarta, egyszersmind levéltárnokká is kineveztetett. 1848-ban választott főjegyzővé, mely czímet két ízben történt megszakítással haláláig viselt.

1851-ben ugyanis — vonakodása ellenére — a kecskeméti társas járás-bírósághoz ülnöknek neveztetvén ki, e minőségben működött 1856-ig. Azonban ezen, csupán kegyeréssel megkeresése miatt viselt hivatalától menekülni óhajtván, 1856-ban saját kérésére ismét városi levéltárnokká neveztetett ki.

A megye főnöke, megismervén benne a tehetséges tisztviselőt, mindenáron le akarta beszélni őt arról, hogy a városhoz menjen vissza szolgálni; biztosította őt az előléptetésről s mindeneműl kegyeit tanúsította irányában, de hasztalan. Ő a német nyelv nem tudásával védte magát s újból és újból csak azt kérelmezte, hogy helyezzék ő vissza a városi levéltárba, mert tudta, hogy itt nem háborgatja senki és semmi, czélját pedig, melyhez mindig közelebb és közelebb jutott, csak akkor valószínűsítgatta, ha a városi levéltárt kezéigényeltesz.

1861-ben ismét városi főjegyzővé választották. Ezen év végén azonban az alkotmányos törvényhatóságok felfüggesztése folytán a többi választott tisztviselővel együtt hivataláról lemondott s 1862-ben mint számadás-vizsgáló bizottsági tag foglalkozott; de ugyanezen év végén a városi hatóság királyi udvari rendelet alapján újra szerveztetvén, ismét főjegyzővé neveztetett ki.

Időközben 1845. május 16-án házasságra lépett S. Kovács Máriaival, a ki azonban 1856. ápril 16-án elhalálozván, 6 kiskorú gyermekkel hagyta őt özvegyre, minek folytán 1859-ik évben Szabó Rozáliával kelt egybe. 1871-ig négy gyermekét s második nejét is elvesztvén, hátralevő éveit özvegyében tölté.

1867-ben az alkotmányos állapot visszaállítása folytán tartott tisztújítás

alkalmával ismét főjegyzővé választatván meg, ezen állásban az 1872. és 1878-ik években tartott választások alkalmával is megtartott, míg végre 1883. február 15-én életkora 71-ik s közszolgálatának 49-ik évében főjegyzői hivataláról gyöngélgelése miatt lemondott.

A városi közgyűlés, méltányolván az elaggott tisztviselő érdemeit, az alap hiánya dacára teljes fizetését adta nyugdíjjal az „örökös tiszteletbeli főjegyző” czím mellett azon hozzáadás-sal: hogy Kecskemét város legújabb-kori történetét — melyen már dolgozott — fejezze be.

Alig rajzolható az öröm, melylyel a szerény agg közgyűlés eme határozatát tudomásul vette. Utolsó és legfőbb reményét: hogy Kecskemét történetét egészen napjainkig befejezheti, már már teljesedésbe menni látta. Ifjú lelkesedéssel kezdte összeszedgetni az adatokat, melyeket a városi levéltárban ismert: csaknem éjjel nappal dolgozott velök . . . de fájdalom, alig egy hónap mulva derékfájásról kezdett panaszkodni, mely ágyban maradásra kényszeríté őt. Orvosi tanács folytán ugyanezen év tavaszán a budai fürdőket használta, de eredménytelenül. Bútegen hozták onnan haza s itthon ágyának esvén, abból többé föl nem kelhetett.

Leirhatlan a szenvedés, mely harmadfél éven át szakadatlanul gyötré. Iszonyú kínokat kellett kiállania s bizalmasainak nem egyszer említé: hogy ha tisztes életfolyását s Istenbe helyezett bizodalját nem tekintené, örömmel vetné véget életének. De testi fájdalmai mellett még jobban bántotta azon tudat: hogy a czél, melynek életét szentelte, elérve nincsen. Kecskemét város történetének ötödik kötete, melylyel a nagy monographia teljessé lett volna, befejezetlenül maradt. — Lelkét e mellett még azon képzelettel is keseríté: hogy a városi közgyűlés neki a nyugdíjat azért adta, hogy a város történetét dolgozzék s érdemtellenül eszi a kegyelem kenyérét. . .

Most már vége van. Neki is — de rettentő szenvedéseinek is! A mult hó 20-ikán már haldoklott, de élete újból visszatért. Ez azonban már nem volt élet, csak haldoklása nyult tovább. Végórája enyhébb volt, mint szenvedései folytán várni leheté — elaludt csendesen, újszólva észrevétel nélkül.

És most munkálkodására s azon körülményekre tekintsünk vissza, melyek őt történetíróra tették.

Édes atyja négy gymnasiumi osztályt végzett, iskolázott ember volt s igen örömet olvasgatott, mihez képest fiában az olvasási és tanulási hajlam már kisebb gyermekkorában kifejlett úgy, hogy 12 éves korában már minden könyvet elolvasott, a mi csak kezéigéye került. Különösen a „Hármas História” és Dugovics „Etelkája” voltak azok, melyeket kiválólag kedvelt.

Ugyanezen vágya később erősbödött, kiváltképen pedig a történelemre irányult úgy, hogy mikor 1830-ban a pesti egyetemen Horváth István előadásait hallgatta s véletlenül Kecskemét város történelmére vonatkozó ne-

hány okirat jutott kezébe, már ekkor (18 éves korában) minden igyekezete oda volt irányítva, hogy szülővárosa történetét kutathassa és tanulmányozhassa. Ennek természetes eredménye lön, hogy mikor a városi levéltár az ő gondjaira bízott, a legnagyobb mohósággal kutatta az adatokat, melyekből a város régi történetét olvashatta ki.

Ezt csupán csak a történelem iránti előszeretetésből kifolyólag tette s éppen nem gondolt arra, hogy Kecskemét város történetét megírja. Eme elhatározása akkor támadt: midőn a magyar tudományos akadémia (1851. december 22-én) felszólítást intézett egyes testületek és hatóságokhoz, miszerint „Oklevéltárak”-at állítsanak össze azon czélból, hogy a magyar történetírás elősegíttessék. Eme fölhívás az ő búvárkodási hajlamát a legnagyobb mérvben elősegítvén, az egész városi nagy levéltárat felkutatva s roppant emlékező tehetsége is szolgálatára lévén, ösztönözve kezdte érezni magát a város történetének megírására.

Tervével azonban csak lassankint lépett föl.

Először áttanulmányozta a Katona József által írt Kecskemét történetét s miután búvárlatai alapján azon meggyőződésre jutott: hogy az nagyon is vázlatos, hézagos, rendszernélküli, sőt a történelmi források elferdítésével írott mű; miután Szokolay Hártó János asztalosmester az ő versekben írt s minden történeti kútfőt mellőző „Szabados Kecskemét városának történetírati esmeretése”-vel 1846-ban a közönség elé lépett; s miután Kecskemét törvényhatósága az ő kérésére a levéltárban lévő eredeti török okmányokat magyarra fordította s egyszersmind kijelentette, hogy a megírandó „Kecskemét város történet”-ét a maga költségén fogja kinyomatni: csak akkor lépett föl tervével nyíltan s több rendbeli történelmi töredéket bocsájtott közre, melyek azonban általában Kecskemét város és vidékének történelmével foglalkoznak.

Ilyenek voltak:

1) „Ráczok a kurucz-világban”. Böngészet II. Rákóczy Ferencz szabadság-háborúja korából, különös tekintettel Kecskemét város történetére. — Megjelent az „Életképek” 1848-ik évi folyamának november és december hónapi füzetében.

2) „Kecskemét viszonya a Kis-Kunsághoz”. Megjelent az „Új magyar Múzeum 1853-ik évi folyamában.

3) „Az idetző pecsétéről”. Székfoglaló értekezés. Megjelent 1863. Október 26-án az akadémiai értesítőben.

4) „A ráczok ellenforradalma”. Megjelent a „Századok” 1868 ik évi folyamában.

5) „Egy lap Kecskemét város újabb-kori történetéből”.

6) „Egy fekete lap Kecskemét város újkori történetéből”.

7) „A kecskeméti zsidók története”.

8) „Kecskemét város pesti házbirtokának története”.

9) „A kecskeméti katonai lovarda története”.

Az 5-ik számtól a 9-ig a „Kecskeméti Lapok”-ban jelent meg.

10) „Másvilági levél“ cím alatt ugyancsak a „Kecskeméti Lapok“ ba mintegy 50, többnyire humorisztikus levelet írt.

Miőz 1867. Október havában a „Kecskeméti Lapok“ Madarassy László által megindítottak, annak főmunkatársa, a következő év tavaszától kezdve pedig mintegy 3 évig szerkesztője volt. Ezen idő alatt, a fentebb említettekön kívül is alig van nevezett lapnak egy száma, melyben társadalmi vagy közgazdasági cikkekkel ne találkozunk. Többnyire saját neve alatt írt; kevés névtelen közleményein kívül azonban a Hadadi Boldizsár és Boldogrét Víg László álneveket is használta.

„Kecskemét város történetének“ I-ő kötete 1860-ban, a II-ik 1861-ben, a III-ik 1862-ben jelent meg, melyre a magyar tudományos Akadémia is figyelmessé levén, 1863-ban, miőz a jutalmazás a történelmi műveknek jutott, Horváth Mihály „Magyarország Történetét“ a nagy, Hornyik János „Kecskemét város történetét“ pedig az 50 aranyas jutalommal tüntette ki, szerzőjét pedig levelező tagjává választotta.

A csendes örömet, melyet szerző az elismerés folytán élvezett, nemcsakára nyugtalanság váltotta fel. 1865-ben ugyanis a történetírő valamelyik jóakarója (bízhetőleg egy Kaizer nevű tanító) Kecskemét város történetének III-ik kötetét beküldte a budai cs. k. Helytartósághoz azon váddal: hogy abban a nemzetiségek egymás ellen igaztatlanság a felséges uralkodó házból származó régi királyok népszerűtlenné tételének... stb., mire a pest-megyei főispáni helytartó újján oly értelemmel rendelt bocsátatott ki, hogy 8 nap alatt a szerzőnek erkölcsi és politikai magaviseletéről s hivatalos állásáról, továbbá arról, hogy „Kecskemét város történetének“ III-ik kötetét, mielőtt az forgalomba bocsátatott, az illető politikai hatóságnak bemutatott-e? jelentés tételék.

Akkori viszonyok közt a városi polgármester és a főispáni helytartó jóakarata nélkül szerzőre hadi törvényszéki ítélet várakozott volna, mely azonban elmaradt annak kijelentésével: hogy Kecskemét város történetének netalán megjelenendő kötetei, mielőtt a cs. k. Helytartósághoz föl nem terjesztettek, forgalomba ne bocsájtassanak.

E dologban az is nevezetes, hogy az Akadémia éppen ezen kötetet jutalmazta, ezért választotta szerző tagjává s a választást a helytartónak kellett megerősíteni.

Ily epizód után jelent meg 1865-ben „Pusztaszer története“, 1866-ban pedig Kecskemét város történetének IV-ik kötetét. Az V-ik kötet, melynek szerző „Kecskemét város gazdasági

fejlődésének története“ címet akart adni, csak töredékben maradt.

Hogy munkálkodásának teljes vázlatát adjuk, föl kell említenünk még azt is, hogy ifjú korában verselgetéssel is foglalkozott. Összegyűjtött verseit azonban 1850-ben elégette. Egy azonban mégis megjelent 1831 vagy 32-ben. Ugyanis Madarassy József és László tanulóársai Pesten egy ifjúsági folyóiratot szerkesztvén, őt is fellelőltették a munkálkodására. Ezen folyóirat első füzetében jelent meg tehát az az egyetlen verse, mely főképp arról nevezetes, hogy első nyomtatott műve volt.

De mint e város polgára is megtette mindenben azt, a mit a jókért és szépekért buzduló polgártól megvár a társadalom.

A collégium viszonyai ugyanis rendeztetvén, a tanárok fizetésére alapot kelle teremteni. A lakosok adakozására szólítatván fel, Hornyik János — szűk anyagi viszonyai dacára — 50 frtos alapítvánnyal járult az alap megteremtéséhez.

Egy másik alapítványt a kath. gymnasium részére tett Dr. Pósta István, Buttinger Imre gógyász és Gyenes Mihály mérnök társaságában. Megvetett ugyanis egy 5 holdas erdőföldet, azt beültették s az iskolák fűtésére alapítványul adták. Ezen erdőből az első vágás alkalmával 170 öl fa került ki.

Ilyen s ehhez hasonló tényeiért is megérdemli, hogy emlékét mint polgárét is tiszteletben tartsuk.

És most váljunk meg a férfútól, ki közhasznú és maradóan becsű munkálkodásával becsülésünket és tiszteletünket kivívta. Mondjunk neki Isten hozzád és sóhajtsunk fel a magyarok Istenéhez: hogy adjon helyette városunknak egy hozzá hasonló nemeslelkű jeles férfút! II.

Hornyik János a ravatalon.

Hosszú, két évnél tovább tartott szenvedés után halt el. A ravatalon fekvő halott arca beesett volt ugyan, de oly képet nyújtott, mintha csak elaludt volna. Ravatala házában azon szobájában volt felállítva, melyben betegesen fektűt. Feje fölött sikerült olajfestményű arczképe függött. (A korán elhunyt szép tehetségű S. Szabó Pál festménye). A holtestet két diszbe öltöztű városi hajdú őrzé.

A ravatalon két koszorű fektűt, az egyik Kecskemét városé fehér selyem szalagján következő felirattal: Kecskemét város törvényhatósága és közönsége nagyérdemű tisztviselőjének s a történetírónak; — a másik Harkay József és családjaé (az elhunyt vejé), a melynek bordeaux és fekete szalagján a következő felirat volt olvasható: Felejtetlenül jó apának és nagyapának, Harkay József és családja.

Még folyó hó 8-án sürgönyileg lett értesítve a m. tud. Akadémia, a Történelmi Társaság, Horváth Döme és Szilágyi Sándor, a kik

az elhunyt kiváló jó barátjai voltak. Szilágyi Sándor Hornyik József főreáliskolai tanárhoz az elhunyt unokáésséhez f. hó 9-én a következő sürgönyt intézte: Kérem a családnak legemélyebb részvételmet felelhetlen barátom haláláért kifejezni, betegségem miatt temetésére nem mehetek. Szilágyi.

Folyó hó 9-én d. e. 8 órakor tartott meg az elhunytért az engesztelő szent misé-áldozat a plebiánia templomban, a melyen azonban a rokonnokon kívül csak kis számú ajatalkodó vett részt, a törvényhatóság nem volt képviselve.

Délölt kilencz órakor megjelent a halottas háznál Kecskemét város küldöttsége: Lestár Péter polgármester, Hajagos Illés főkapitány, Keresztes János főjegyző, Zombory László főjegyző és Tóth István tanácsnok s az elhunyt gyógyszerő családnak a ravatalra leendő helyezését végeztű átnyújtották a törvényhatóság koszorűját.

A törvényhatóság már megelőzőleg a következő tartalmú gyászjelentést bocsájtotta ki: „Kecskemét sz. kir. városi törvényhatósága mély fájdalommal tudatja: felszázadon át kiérdemesült tisztviselőjének, e város történetét megírójának Hornyik János úrnak, a m. t. akadémia levelező tagjának s a város nyugalmazott és örökös tiszteletbeli főjegyzőjének, a mai napon reggeli 3 órakor 73 éves korában hosszas szenvedés után törtűnt elhunyt. A boldogult hűlt tetemei f. hó 9-ik napján d. u. 3 órakor fognak a S. t. 25. sz. a. házban a r. kath. egyház gyászszertartása szerint beszenteltetni s a szentháromságról nevezett temetőben örök nyugalomra helyeztetni“.

A temetésen a városi tisztviselőség és törvényhatósági bizottság testületileg vesz részt. Kecskemét, 1885. okt. 8-án.

A temetés.

Mint ő maga egyszerű s talán túl szerény is volt, ép ilyen volt temetése, a melyen a helybeli intelligencián kívül csak kis számmal voltak jelen. A m. t. akadémia küldötteei is várak, — nem jött senki. A M. Történelmi Társulatot dr. Beliczay Jónás képviselte.

A temetésen jelen volt Horváth Döme, a helybeli törvényszék elnöke és több tagja, a tisztviselők csaknem teljes számban, a jogakadémia tanárai, a k. r. gymnasium tanártestülete s papnövendékei, a főreáliskola tanárai testületileg, a ref. gymnasium tanárai stb., a kik a halottat kikisérték a temetőbe is.

Hornyik János, a kiérdemesült főjegyzőnek, midőn a család a r. kath. egyháznakához szírhelyért folyamodott, egy sírboltnak alkalmas helyet a szentháromság temető déli oldalának főútvonalán adott, a díjat nem fogadta el.

A gyászmunka ide őve, az elhunyt jeles főjegyzőű hivatalbeli utóda Keresztes János tartott egy rövid bucsú beszédet, hangsflyozva, hogy a sírnál is elénk táru a vád, hogy méltón nem tudtuk őt méltányolni.

As emelkedett hangon tartott beszéd meghatott mindenkit, melynek befejezte után a koporsóról leszedték a koszorűkat s a közönség meghatottan távozott.

Visszajövet a temetőből, suttogva kérdék egymást az emberek: Hornyik János a városnak 50 éven keresztül tisztviselője s Kecskemét város történetírője nem érdemelte külömb temetést? Igaza volt a bucsúbeszédet mondó főjegyzőnek, mert még a sírnál se tudtuk őt méltányolni.

„Akkor kedves ücsém kár volt ide fáradi, mert én nem vagyok evangélista János, elmehatett volna addig azokhoz, a kiknek ma csakugyan nevenapjuk van“. Tableaux.

Hornyik a főjegyző és Huszti Pál a főjegyző. Régi hivatalársával szeretett kötődni az öreg főjegyző, sokat tréfált Huszti főjegyzősszel is.

Huszti egy alkalommal beállit hozzá, egy ügynek elintézését sürgetendű.

— Hát kendtek főnautáris uram nem dolgozik semmit, jó volna ám pedig, ha ezt és ezt az ügyet nyelbeütnék kendtek.

— Bolond kend főiskális — volt Hornyik válasza.

— Bolond ám az a tudományos akadémia, a mely kendet levelező tagjának megválasztotta — folytató tréfálkozva gorombán a főjegyző.

Hornyik erre elkomorult, nem szűt semmit, hanem nagyon, de nagyon megharagudott Husztiára.

Minden gorombaságot eltűrt collegától, de hogy a tudományos akadémiát bánták, azt nem tűrte el senkitől.

És időűl fogva nem tréfált többet soha, de soha Husztiával.

KÖZÜGY.

A közigazgatási bizottság üléseéből.

Városunk közigazgatási bizottsága f. hó 7-én d. e. 11 órakor tartá az október havi ülését Lestár Péter polgármester elnöklete alatt, melynek tárgyai a következők voltak: Olvastatt a polgármesteri jelentés szeptember hóról, a mely szerint a bizottsághoz ezen hóban 21 ügydarab érkezett be, a melyből a szept. 11-iki ülésben 14, ülésen kívül pedig 1 db. intéztetett el; s így ez alkalommal elintézendű lesz 6 db.

A városi főpénztár forgalmát illetőleg a háztartási alapnál pénzmaradvány volt augusztus 31-ől 7094 f. 71 kr., bevétele szeptember hóban 46,036 f. 44 kr., összesen: 53,131 f. 15 kr. Kiadás szeptember hóban 34,799 f. 67 kr., s így pénzmaradvány szept. 30-án 18,331 f. 48 kr.

Az iskola alapnál pénzmaradvány volt aug. 31-ől 8448 f. 63 kr., bevétele szept. hóban 1342 f. 21 kr., összesen: 9790 f. 84 kr.; kiadás ugyanezen hóban 6896 f. 11 kr., pénzmaradvány szept. 30-án 2894 f. 73 kr.

A városi adópénztár forgalmát illetőleg: Kecskemét adóközségéből befolyt egyenes adó 18,758 f. 02 kr., késedelmi kamat 384 f. 91 kr., városi adó 2273 f. 68 kr., végrehajtási költség 489 f. 64 kr., kataszat. költség 1325 f. 50 kr., Bugac-Monostor adóközségéből egyenes adó 320 f. 50 kr., késedelmi kamat 3 f. 20 1/2 kr., városi adó 40 f. 50 kr., végrehajtási költség 3 f. 15 kr.

Hadmertességi díj befolyt 174 f. 02 kr., késedelmi kamat 4 f. 91 1/2 kr., végrehajtási költség 3 f. 55 kr., összesen befolyt 23,781 f. 57 kr.

A rendőrkapitányi hivatal jelentése szerint szeptember hóban a személybiztonság egy esetben sem volt megtámadva.

A vagyonbátorság a város belterületén 3, a külterületen pedig 2 esetben háborított meg.

A városi szegények házában átlag naponta élelmeztetett 32 férfi, 35 nő, kívül élelmeztetett 25 férfi, 48 nő.

A mértékelteltesítő hivatal eljárás alá vett 672 db. tárgyat után hiteltesítési díj fejében bevett 209 f. 66 kr.

Kir. főmérnöknek a szeptember hóban felhasználott közmunkaerő elosztására, valamint a váltáságnak bevételei és kiadásairól tett jelentése szerint a város bel- és külső területén leszoigáltatott és felhasználott 646 legés és 2289 1/2 gyalog közmunka.

Az árvaügyek állásáról tett jelentés szerint szeptember hóban az igatába érkezett 390 db., augusztus hóról maradt 149 db., összesen 539 db. Elintéztetett 386, hátralék maradt 153 ügydb.

A pénztárba befolyt 11,961 f. 85 kr., aug. havi pénztári maradvány 95 f. 33 kr., összesen 12,057 f. 18 kr., kiadott 11,965 f. 80 kr.

Nagykorúvá lett keresztlevél alapján 20, férjhez mentel által 1, korengedéllyel 2, összesen 23 árva, meghalt 1.

Vagyonos volt 14, közös árvtári vagyonnal birt 8, egyéb vagyonnal 6, vagyonatlan volt 9.

Hagyaték betárgyaltott és a kir. törvényszékhez átadást végeztűtett 13, ingó hagyaték volt 1, vagyon hiányában beszünttetett 7, összesen 21.

A kir. ügyész jelentése szerint az elítéltek átlagos napi létszáma volt 132, a vizsgálatakkal együtt a felelbezés alatt levőkkel 22, összesen 154. Az egészségi állapot szeptember hóban kitűnű volt.

Házi kezelésű munkával foglalkozott 8 elítél fogoly, s rabmunka keresvény címűn

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZAJA

Apróságok Hornyik életéből.

Mikor Hornyik Jánosnak eltűnt a nadrágja. Biz ez megtörtént rajta diák korában. Ő maga beszélte el ismerőseinek.

Történt pedig ez akképen, hogy Hornyik Pesten volt, tanulmányait folytatód. Elérkezvén a szűnűd, az után látott, hogy valami alkalmatlanságot keressen, a melyen haza jöhet. Akkor még nem volt vasút s így a esirűk és a vásáros koscsik szolgálták az alkalmatlanságot. Egy becsületes csizmadia mester ismerőse Hornyiknak éppen kapóra jött, haza hozta.

Minden ingóságait becsomagolván, az a vásárookra járó csizmadiaák csizmatartó nagy ládájába helyeztetett.

Igy indultak el Pestről. Útközben szűnűny nagy volt a meleg, a vásározó csizmadianyest is levetkűzött póre gatyára s erre unszolta a fiatal Hornyikot is.

Nem kérte magát, hanem ő is úgy cselekedett, mint a mester s a leházott nadrág is belekerűlt a csizma ládába.

Késű este volt, mikor haza érkeztek Kecskemétre.

A fiatal Hornyik elfeledkezve a ládában hagyott ingóságairól, sietett a szűlői házhoz.

Itt jutott észbe, hogy mindene ott maradt a csizmadia ládájában.

Másnap aztán küldött holmijáért, de mi törtűnt!

Amaz bizonyos csizmadia a kérdéses ládát kűn hagyta az udvaron s bizon azt a gonosz emberek eltulajdonították a fiatal Hornyik nadrágjával együtt.

Hire futott csakhamar az ismerűsűk közt, hogy Hornyik nadrág nélkül maradt. Nagy volt a zavar, de kisegitették. K. J. Hornyiknak akkori időben jó patrónusa elkűldött neki egy egész öltözetet a maga ruhájából s így jutott Hornyik megint nadrághoz.

Hornyik nevenapja. Főjegyzű, érdemkben gazdag és országos neví ember volt már, mikor helyben egy hazakerűlt ismerűse a karácsonyi ünnepek kövűt János evangélista napján beállit az öreg Hornyik hivatalába. Elmondja ékes szavakban jövetelének okát s azután minden lehetű jöt és szerencsét kívánt neki nevenapja alkalmából.

Hornyik megűtűdve hallgatja a szerencsekívánatokat s a pápaszem fölűt vizsgálja fiatal ember ismerűsét.

Megkűsűzni a jű-és szerencsekívánatokat s ülűhelylyel kínálja meg a gratulálót.

A fiatal ember nem fogadja el, utalván arra, hogy még nagyon sok János kell neki kűsűnteni.

a kir. adóhivatalba 15 frt 75 kr. szállította tette be.

A tisztviselői jelentés szerint az egészségi állapot szeptember hónapban — hasonlóan az előző havihoz — kielégítő és elég kedvező volt.

Statisztikai kimutatásai szerint aug. 30-tól október 3-ig bezárólag terjedő időszakban volt 202 élve születés, ezekkel szemben állott 149 halálozás; az élve születések tehát 53 esettel múltak felül a halálozásokot.

Az állatorvosi hivatal jelentése szerint a város belterületén 2 drb. lova, a külterületen pedig 19 drb. szarvasmarha léptében és 2 drb. szarvasmarha vesztésében hullott el.

A járványos kór terjedésének megállítására a szükséges óvintézkedések megtették.

A közigazgatási erdészeti bizottsághoz 2 ügydarab érkezett be, melyek egyike ülésében, a másik pedig ülésen kívül intézték el.

A fentebbi jelentések tudomásul vétettek.

A kir. adófelügyelő jelentése folytán tekintettel arra, hogy a f. évi előírása teljesített befizetéseknek mutatkozó csekélyebb eredmény oka főleg abban rejlik, hogy a f. évi föld s ez után fizetendő általános jövedelmi pótdó adó egyenként még kivétel nélkül s ezen állapotok oka pedig abban rejlik, hogy a kataszteri birtokosok a kataszteri igazgatóságoktól a városi tanácsoshoz ideig visszamenőleg érkezték; annak folytán a nm. k. kir. pénzügyminiszteriumhoz felterjesztés intézettel az iránt, hogy a kataszteri igazgatóság Keekseméti város birtokosainak melletti bekielentésére utasítsák.

Özv. Marton Benőné kérvényét fának Bazás új. Marton Jánosnak a sorhad kötelekésből elbocsátása iránt a városi tanácsos bejegyzésén; a katonai és polgári elsőfokú hatóságok egyező véleményének elfogadása mellett, mint övezgy édes anyjának gyámolója — pótevezgy állítása és kincstári általány megtérítése nélkül — a sorhad kötelekésből elbocsátatni rendeltetett s ezen határozat hozzájárulást véget a cs. kir. 4-ik hadtest-parancsnoksághoz áttételt.

A fenti ügyek előterjesztése után az ülés 12 órakor befejeztetett!

Egyleti és társadalmi élet. Intézetek.

A reáliskolai tanulók apadásának kérdéséhez. Középszkolai intézményeink néhány év óta folytonos változtatásoknak vannak alávetve; így van ez nemcsak nálunk, hanem egész Európában, de ez természetesen dolog is, mert a tanügy még fejlődési stádiumában lévén, — ennek reformjával mindegyik komolyan és behatóan foglalkoznak.

Azokban tanügyi intézményeink között alig akad egy is, melyen oly sokat bolygattak, kísérleteztek volna, mint az éppen a reáliskolák történet. A sok kísérletezésnek azután az lett a vége, hogy míg a 6 osztályú reáliskolát 8 osztályúvá reformálták és így a reáliskolát megnevezítették, annak terheit szaporították: ugyanakkor elfeledték az intézők az iskolák jogait, hatáskörét kitágítani, de még az sem történt meg, — ami a reáliskolák ily megnevezésével szemben méltányos és jogos is lett volna — hogy a gymnasium tanulókban a műszaki pályákra való felvétele legalább némileg meg lett volna szorítva.

Igaz, hogy az új középszkolai törvény e tekintetben liberálisabb volt, mert e szerint a reáliskolai tanulók a latin nyelvből való pótló érettségi vizsgálat után az egyetem orvosi és jogi, a latin és görög nyelvből való érettségi után pedig az egyetemnek bármely karába felvehettek; de a törvény által bizo-

sított ezen kedvezmény (?) a gymnasiumi tanulók szabad pályaválasztásával szemben nagyon is halványan.

A reáliskolákkal való sok reformálásnak az évről-évre történt tanterv-változtatásoknak az lett a gyakorlati eredménye, — a mit az intézők talán nem is akartak, — hogy felkeltették a közönségben az iskolák iránt a bizalmatlanságot. Hogy ez így van, bizonyítja a reáliskolai tanulók létszámának rohamos apadása, különösen pedig észlelhető ez apadás a tisztán magyar városokban. A főváros itt is kivétel képez, mert itt e tanévben a reáliskolai tanulók száma a múlt évihez képest tetemes emelkedést mutat.

Kétséget nem szenved, hogy a reáliskolai tanulók apadásának fő oka a törvény azon intézkedésében rejlik, hogy előtűnt a tudomány-egyetem fakultásai csak az egyik vagy mind a két klasszikus nyelvből való pótló vizsgálatok letétele után nyulhatnak meg. Vannak azonban a tanulók apadásának speciális helyi okai, mint mindenütt, úgy nálunk is.

Akárhányszor volt alkalmam, még intelligens emberektől is, azt a megjegyzést hallani, hogy „hát mire is való, hisz felesleges a reáliskola, főleg nálunk, hol a nélkül is két középszkolánk van; jobb volna a két irányú középszkolát egy kalap alá hozni“. Az ily forma kifogások és megjegyzések ezafelől tába itt nem bocsájtkozhatom, hisz „ignoti nulla cupido“; de annyit mégis kénytelen vagyok kijelenteni, hogy ma már elmúlt az az idő, mikor az úgynevezett általános műveltséget csak a humanus iskolák, a gymnasiumok monopolizálták, mert magát az életet tekintve, a műszaki pályáknál sokkal sokkal produktívabb más pályákunk. A ki napjainkban e felfogással szemben küzdeni akar, annak be kellene bizonyítani, hogy a modern ipar, a természettudományok, a közlekedési eszközök haladásán mennyit leideitettek a klasszikus nyelvből adott és sikeresen megoldott fordítások, bár ezeknek képző erejét — saját hatáskörükben — elvitatni nem akarom. Az az idő pedig, mikor még azt hirdették a reáliskolák ellenségei, hogy a gymnasium jobban készít elő még a műegyetemre is, mint a reáliskola, ma már a hagyományokhoz tartozik. E nézet pedig a reáliskolák rovására még a legutóbbi időben is oly propagandát tudott magának szerezni a közönség körében, hogy a budapesti műegyetem rectora, tehát a legcompetensebb fórum érdemesnek találta arra, hogy mult évi rectori beszédében vele foglalkozzék. Számadatokkal, a tények logikájával kimutatta, hogy a műegyetem pályázatoknál a pályadíjakat még a legutolsó évfolyamok is — mikor tehát a gymnasisták már az első évek nehézségein túlélték — a reáliskolákban került tanulók nyerek el.

Visszatérve a helyi körülményekre: a reáliskolai tanulók apadásának okát városunk közönségének a reáliskolával szemben tanúsított közönségességében is találom. Lássuk például a mostani beiratások statisztikáját. E szerint a helybeli tanulók az összes ifjúságnak csak 39,2; az alsó vidéki németek, románok, szerbek, tehát idegen ajkúak, kik a magyar nyelv elsajátítása végett kerestek fel városunkat, az ifjúság 25-1 százalékát jut. E számadatok kézzelfoghatólag bizonyítják azt, hogy az intézet tanulónak jóval több, mint fele, nem helybeli származású, a mi megint a közönségnek az intézet iránt tanúsított csekély érdeklődéséről, vagy nem kellő tájékozottságáról tesz tanúságot; pedig a helybeli reáliskolának már a magyarság szempontjából is fontos missiója van.

miniszteriumnál, az osztálytanácsos utalt arra, hogy az öreg notárius ugyan alaposan megírta a miniszteriumnak azon a 12 íven az ügy miben létét.

A polgármester pedig azzal válaszolt, hogy az öreg úr elhatározta magában, hogy ha ez nem elég, 36 éves felterjesztéssel fogja a miniszteriumot felvilágosítani.

Szeretne az öreg főnotárius mindig használni a teljes címeket. Mikor referált, úgy világról el nem mulasztotta volna, ha valamelyik miniszteriumról volt szó, hozzátenni: „nagyemlétségű m. kir.“ stb.

Mikor aztán valaki közbeszólt, „tudjuk miniszterium“ az öreg megállt a referátumban néhány másodpercig, aztán megérintett hangon ismétlé: nagyemlétségű m. kir. stb.

Hornyk a gyónás előtt. Régen egyben fekvő beteg volt már az öreg úr, érezte, hogy közeleg végső órája, ennél fogva gyónató atyát hivatott magához, mikor gondozói aztán biztatták, hogy minek még, hiszen majd jobban lesz: így válaszolt: De csak had jöjjön a páter, ne mondják az útczán járókelők az ablaka alatt ha meg találnál: hogy az a vén gonosz Hornyk meghalt; ki akar ő békíteni mindent, még a nép előéletét is.

Másrésről pedig magára a városra nézve sem közönyös dolog, vajjon van-e reáliskolája, vagy nincs. Ha a reáliskolák szükségessége el nem volna ismerve és előnyeik nem méltányoltatnának: ugyan miért áldoztak volna egyes városok mint pl. Kassa, Székesfehérvár stb. még csak 2—3 évvel ezelőtt százözeteket a reáliskolákra? Az állam is egy hónappal ezelőtt állított fel egy új reáliskolát Brassóban.

Korunk signaturáját a természettudományok művelése képezi, azért van a reáliskolák léte törvény által is biztosítva és elismertve. Sajnos azonban hogy egyes városok az intézeteket nem részesítik oly pártolással, mint azt, már saját jól felfogott érdekeknél fogva tenniük kellene. Hogy mi előnyt nyújt egy reáliskola a városnak, azt itt bővebben nem részletezem. Mert eltekintve az anyagi előnyöktől, — például a helyi reáliskolának csak fantáziára az államnak évente 22,750 frba kerül. — a helybeli szülők gyermekeiket a technikai pályára előkészíthetik, esere útján gyermekeiket a német nyelv elsajátítása végett német vidékre küldhetik, a sok vidéki tanuló pedig gazdasági szempontból is csak előnyére van a városi közönségnek.

Még 3—4 év előtt reáliskolánkat esere útján a német vidékről tömegesen keresték fel. Az utolsó években e csereviszony a minimumra apadt le. Ennek pedig az az oka, hogy a cseregyermek nagy része nem részesült azon bánásmódban, mint kellett volna, a mi pedig még nagyobb baj, a csereközvetítés ügykedésére fajult, minek megint az lett a következménye, hogy a cserekeresők nagyobb része elmaradt. E csereügyet kellene tehát szabályozni. En azt hiszem, hogy e tekintetben a városi hatóságra is, mint morális testületre, teendő vár, mert a lelketlen kifizető saját önző érdekeiből a városi lakosság jó hírnevét esorbát ejtette. Néhány évvel ezelőtt a városi hatóság az alsó megyékbe felszólításokat küldött szét e csereügyben, miért ne tehető azt most is, feltéve, hogy a csereügy rendezve lesz, mert ezen ügy rendezetlen állapotában is látom a reáliskolai tanulók apadásának egyik okát.

Ez alkalommal még a tanpénzről is meg akarok emlékezni. Igaz, hogy ez nálunk, — összehasonlítva a helybeli többi intézetet — aránylag igen magas. E tekintetben azonban a nm. k. kir. miniszterium a legnagyobb liberalitással jár el; most is felmentette a tanpénzfizetés alól mindazokat, kiket folyamodványuk alapján a tanári testület e célból felterjesztett.

E kérdéshez egyelőre csak ennyit akarom megjegyezni, de nem hallgathatom el, hogy nagyon téves felfogás valamely intézet csakis tanulónak létszáma szerint megítélni.

Habina János.

Az erdélyi közművelődési egyesület javára a felolvasó társasághoz beérkezett adományok (Folytatás): 5. Ipari egyesület 10 frt. 6. Jogakadémia: Csilléry Benő, Dr. Tassy Pál, Dékány István, Nagy Ferenc, Dr. Horváth Ádám 2—2 frt; Dr. Kovács Pál, Dr. Beliczay János, Dr. Bagi Béla 1—1 frt, összesen 13 frt. 7. Róm. kath. főgymnasium: Szabó Ferenc 2 frt, Pintér Kálmán 1 frt, Nyilassy Károly 1 frt, Tóth Antal 1 frt. Az újság gyűjtése volt e czélra a r. kath. gymnasiumban 5 frt 30 kr.

Nyilvános számadás a keekseméti reform. jogakadémia és reform. gymnasium tanárai által a ref. tanári gyámelylet javára: 297 forint hangverseny jövedelméről. Bevétele: 297 frt 10 kr., kiadás 61 frt 98 kr., tehát tiszta jövedelem = 235 frt 12 kr., azaz kétszázharminczet forint 12 kr. A bevétel szívesek voltak ráfizetéssel szaporítani: Özv. Kovács Lászlóné 5 frt, Lipthay Pál 10 frt, Czelder Márton 5 frt; Scheiber József 3 frt, özv. Gallia Fülöpné 1 frt, Kovács József törv. bíró 1 frt, Soós György 2 frt, N. N. 2 frt, N. N. 50 kr. Fogadják érte a rendezőség hálás köszönetét. — Nagy Ferenc tanár.

A katolikus gymnasiumi „önképző-kör“ f. hó 3-án tartotta meg alakuló közgyűlést, melyen megválasztatták a körtisztviselőit. Elnökö: Hajagos Illés, főjegyző: Reichrath Miklós, pénztáros: Szabó Imre, könyvtáros: Kovács Gergely, 8. oszt. tanuló; aljegyzők: Gallia Béla és Pály Endre, alkönyvtáros: Lányi József, 7. oszt. tanuló.

Az 1885. évi budapesti országos kiállításon kitüntetett keekseméti kiállító.

Kiállítási nagy érmet nyertek.

I. csoport. Mezőgazdaság. Keekseméti vidéki gazdasági egylet. Résztvevők: Cserekyei Károly, Deák László, Keresztes János, Kovács Sándor, Lipőczy Ferenc, Ötvös János.

II. csoport. Kertészet, szőlészet. Katona Zsigmond kitűnő és kivitelképes ötvöviasszért.

VIII. csoport. Élelmi szerek mint iparcikkek. Rösler Armin.

IX. csoport. Bor és egyéb szeszes italok. Első keekseméti Cognac gyár (Paragh és Társai).

XI. csoport. Vas és fém ipar. Bódogh Zachariás kovács, Szabó László és Maár Antal lakatosok, Szűcs Sándor lakatos, ifj. Ungi János kovács.

XII. csoport. Faipar. Papp István szerszámkészítő.

XVI. csoport. Ruházati ipar. Búzás József szabó, Somodi Pál szabó, Szőke Ferenc szabó, ifj. Tóth Sándor szabó, jeles szabómunkáikért; Rankov József szűcs, Deák László csizmadia, Horváth Imre cipész, Horváth Mihály cipész, Tahonyi Mihály csizmadia, Török Elek csizmadia, Zana Péter csizmadia, Fornsheim Arnold keztűs.

XVII. csoport. Bátor ipar és dekoratív lakberendezés. Reimann Mór asztalos.

XXI. csoport. Tudományos eszközök és műszerek. Tadjesik Mátyás mérleggyáros kitűnő mérlegeirért.

XXIII. csoport. Járművek. Dugár Imre bogárné, Fekete Sándor nyerges, Nyírádi Imre kovács, Elefánti Lajos kovács, Horváth László kovács, Mester István kovács.

XXIV. csoport. Gépipar. Mái József kovács.

XXVII. csoport. Honvédségi főszerelések. Pintér Bernát szabó, kitűnő tisztiruhért.

XXVIII. csoport. Egészségügy. Katona Zsigmond kitűnő gyógyszerierért.

XXIX. csoport. Házi ipar. Virág Apró Endre szövő.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Ö Felsege névnapja** alkalmából Bogya Pál apít-plebános f. hó 5-én 9 órakor teljes ornatusban fényes kíséret mellett teljes misé-áldozatot mutatott be, a melyen a helyben áldozatkozó katonaság és honvédségi tisztikara, a törvényszék, járásbíró, adó- és illetékszabizási hivatal, a törvényhatósági bizottság és a közigazgatási hatóságok, ügyvédi kamara és a tanintézetek képviselve voltak. Nem hiányzottak magánzemélyek sem, kik tömeges megjelenésükkel az ünnepély fényét emelték.

— **A szűret** hatósági engedéllyel f. hó 7-én kezdetet meg. Általában sok és jó minőségű borra van kilátás. A szűret alkalmából a tanintézetekben is szünetelt néhány napra az előadás. A szülők felé vezető úton nagy az élénkség, a közönségdélnek a jó termés deacrara sincs kedély, a borának nagyon alacsonyak s sokan eladni se tudják.

— **A helybeli jótékony ügyelet** női iparkolája — mint lapunk mult számában is jelezte — f. hó 10-én nyílt meg. Az intézet irányában meglehetősen nyilvánult kezdettől fogva; jelöl, hogy városunkban érezhető hiányt pótl. Ez érdeklődés a legreálisabban úgy nyilvánulna s a jótékony ügyelet nagy áldozattal úgy gyümölcsözőnek, ha mentül számosabban iratkoznának be a nőiparkola növényekéi közé. A beiratások naponta eszközölték nek az intézeti helyiségekben (özv. Kovács Lászlóné ház Kossuth-tér 11. szám I. emelet).

— **A székto ásatása** nagyban folyik. Naponta mintegy ötven ember foglalkozik a földhányással. A fenék oly alacsony lesz, hogy abban a víz fölökadt s így a székto fűrdő (mert azzá alakított) vize teljesen biztosítva leend.

— **Jáni János** szingizgató társulata f. hó 15-én csakugyan megkezdte előadásait. Azt hiszi, hogy a keekseméti közönség közönytől sikerül majd néki leköszdeni, habár sehonnan se kapott biztatóst s még a városi szüventio sem helyeztetett neki kiiltást. Oly egyéntől, ki Brassóban járt, a hol a társaság a nyáron volt, azt halljuk, hogy jól szervezett társaság, a mely különösen operette előadásokra igen jó érkekkel bír. Kivánjuk, hogy a társulat reményeiben ne csalatkozzék. Most még bérletet gyűjtenek s a jelenségek nem kedvezőtlenek, kilencz páholy s több zártcsék bérletbe van véve.

— **A gazdasági iskolának** az állam által történő átvétele érdekében a tárgyalások még az őz folyamán megkezdődnek s erre a miniszterium részéről Tormay Béla min. tanácsos lett megbízva.

— **Az „Ország-Világ“** képes heti szepirodalmi lap szerkesztését Fekete József a „Magyar-Salon“ szerkesztője vette át, a ki a „Keekseméti Lapok“-at is hosszabb időközön át szerkesztette. Gratulálunk az új vállalathoz.

— **A tényleg szolgálatra behívott újonczok** f. hó 4-én szállítottak a Bécseben állomásozó Mollányi serezhöz. Az a sok helybeli és vidéki fiatal ember oly hamar meg tudott egymással barátkozni, oly szoros vonalomal viseltek egymás iránt, mintha csak gyermekéveiktől fogva ismerték volna egymást; hiába, a közös sors, a közös érdekek legerősebb kötelékekkel kapcsolja egymáshoz az ismeretleneket. Volt is oly zajos öröm, oly hársány hangok zengedeztek: „Nincs párja a Mollányi bakának“, hogy a vonat ablakai majd össze-vissza ropedeztek. Midőn a vonat

kal válaszol: majd megmelegítik a szatn még vagy fél óráig tartotta beszédével ismerőst.

Hornyk bon-motja. Volt neki száz és ezer, hiszen fényű társaságban mikor még fiatal volt, nagyon kedvelték adomái és az általa használt szójátékokért. Itt csak a következtő jegyezzük föl.

Beszélik az öreg úrnak, hogy X. Y. fiatal ember megszöktette N. N. úr feleségét. — No már ez czudarság — jegyezt meg a főjegyző — fiatal korban én is meghűzogatam a más szénját, de az egész asztagot nem vittem el soha, ez czudarság.

Hornyk tolla. Valami városi ügyben kedvezőtlen határozatot hozott a miniszterium, a melybe a város nem nyugodhatott bele.

Az úgy újabb felterjesztéssel felküldött a miniszteriumhoz. E felterjesztést Hornyk fogalmazta s elkezdte azzal, hogy a rozslú értesült papától szokás menni a jól értesült papához, a város is a rozslú informált miniszterteről megy a jól informálandó miniszterhez s kerék 12 ivre terjedő felterjesztésében úgy kifőjtette az ügyet, hogy a miniszterium a városra nézve kedvezően megváltoztatta határozatát.

Mikor aztán a polgármester fent járt a

megindult, az állomásnál jelentek közlül többeket látunk könnyezni; voltak, a kik a távozó fatalság jövedve fölött örömköny-nyeket hullattak, de még többen voltak azok, kiket a távozókhoz közelebbi viszony fűzött s a válás kínos érzete a könyök egész özőnét csalta ki a szemekből. Hosszú is az a három év, szerencse és szerencsétlenség számtalan-szor váltakoznak ennyi idő alatt. De az ál-lamat szolgálani kell mindnyájunknak, buzdítsa lelkes honleányainkat a spártai anyák példájára, kik hadba készülő fiaiknak e szá-vakkal nyújtották át a pajzsot: „Vagy ezzel, vagy ezen”.

— **Brutális átadás.** Dr. Szabó László kerületi orvos, kötelezett halottszémetlét tar-tandó s „Muzsáj” külvárosból az „Ürgész-be ment s az utat megőrvidendő, a két külvá-rós közötti kaszálókön haladt keresztül. Itt Csabay István nevű szuhanc útját állta s utalva arra, hogy a kaszáló nem sétatér, szitkozódni kezdett. Az orvos is türelmét vesztvén, szintén nem kelemes dolgokat mon-dhatott a szuhancnak, mire az a kaszálón tar-tózkodó öcséséhez fordulva attól botot kért, hogy az orvost — mint magát kifejezte — agyonüsse. Köztök dulakodás fejlődött ki, míg végre a szuhanc az orvost földre ter-perte. A brutális támadó érdemszerinti meg-büntetése végett a kapitányság az ügyet át-tette a fenytől bíróságához.

— **A budapesti iparkamara** a maga ré-széről az ipartanácsba Mádi János és Baán János rendes tagokul, Áág Mihályt és Sánta Lajost pedig póttagokul választotta meg.

— **Luxus.** Új divat kezd a hölgy-világ-ban lábra kapni, oly divat, mely semmi ez-lésességgel sem bír; no de nem azért divat, hogy czélszerű is legyen. Ez pedig abban áll, hogy új divat szerint a nőruhákat nem tüllel, hanem selyemmel bélelik ezután. Ezen luxus divatot hölgyeink azzal indokolják, hogy a ruhának új divat szerint sétatökben suhogni kell, ezt pedig csak a selyembéllés segíti elő. Szomorú szuhogás lesz ez majd a népek és családok fülébe.

— **Ellenőrzési szemle.** Hadkiegészítő ke-rületünkben a közös hadseregbeli tartaléko-sokra nézve a rendes ellenőrzési szemle f. hó 20., 21. és 22-ik napjain, az utóméle pedig november hó 10-én az obester-kaszárnya he-lyiségében — a honvédek nézve ellenben a rendes ellenőrzési szemle f. hó 28. és 29-ik napjain a Ladányi-ház helyiségében és az utóméle november hó 15-én Fegyvárházán, a honvéd zászlóalj székhelyén fog megtar-tatni, a melyre a szemleköteles tartalékosok és honvédek külön behívó jegyekkel idétet-nek be, sőt helyi szokás szerint annak idején dobzó mellett is figyelemzetnek a pontos bevonulásra.

— **A dinnye-saison** megszűnt, a dinnye-köfők elpárologtak a piacról, helyükre a geszteny-sütők foglalták el; a gesztenye-sütő kati-nokban ott a piac közepén pattog a tűz, sül és néha ég is a gesztenye s oly óriási fellegekben gomolyog a füst, hogy azt hinné az ember, hogy vándor cigány-sereg táborozott le a piac közepén s a dádék üstöt korácsolnak, a purdék pedig a füstben melegszik. Va-lóban szép jelenség egy szabad királyi város központján, ajánlhatjuk az idegenek figye-lmébe, kik városunk nevezetességét megtekinteni óhajtják.

— **Az ipartestület békéltető bizottsága** még mindeddig nem kezdhetette meg műkö-dését, mert szabályrendelete, a jöllehet enrek összedállítása nem sok fáradságba kerülhetett, mert az ipartörvény kapcsán kiadott min-tázat szablonzerű kitöltése által könnyű szerrel összedállított volt — még csak a napokban terjesztett föl a kormányhoz megerősítés végett. Bizony pedig nem kis tehertől szabadul meg a rendörkapitányság, ha a békéltető bizottság a hozzátartal iparügyek elintézésében a különben is túlterhelt rendörkapitányságot felváltja.

— **Cselédszerek és a kauzói.** Tudjuk, hogy a cselédszerek különböző engedélyhez kötött iparágat képez. A cselédszerek, kik ily különös engedélyvel és az engedély megszerzéshez a törvényben előirt minősítvény-nyel nem bírnak, ezen foglalkozástól nem ré-giben tiltottak. Vannak és lehetnek azon-ban oly egyének, kik a cselédszerekre ipar-engedélyt óhajtanak nyerni. Minthogy pedig az ipartörvény a többek között a cselédszerek-től ovadékok követel, de a törvény a kauzói mennyiségét számszerűleg meg nem állapította, — előlál a kérdés, hogy a cselé-dszerző mekkora összeget tegyen le ovadéku-l. A törvény felvilágosít bennünket, hogy az engedélyezett iparágak körül követendő eljárás, és ezen iparágak módzatai, tehát az ovadék mennyisége is, a törvényhatóság által szabály-rendeletileg állapítandók meg. Nekünk azon-ban — dacára annak, hogy az ipartörvény már egy év óta hatályban áll — ily szabály-rendeletünk nincs. Az engedélyezett iparágak-nál követendő egyöntetű összhangoztos eljárás és a cselédszerek ovadékaik megállapítása szempontjából nagyon is óhajtott volna, hogy a szabályrendelet mihamarább meg-al-kottassék.

— **Megbírásolt hentes.** Tóth Ferencz hentes portékáját is megvizsgálta Horváth

János biztos. Tóth Ferencz azonban jónak látta ezt megakadályozni, utalván arra, hogy a biztos csak rendfenntartó s nem vizsgáló. Tóth Ferencz a kapitány elé állítottván, 20 frtra bírásgoltatott, a mely bírásgikzabás ellen appealált a tanfőshöz. A kapitányság előtt is azonban kihívó modort tanfőstván, hihető, hogy a tanfő s bírásgoltást helyben-hagyja.

— **Útczai jelenet.** Dr. Domián orvos háza tájéka előtt f. hó 7-én tragi-komikus jelenet-nek voltunk többen szemtanúi. Eppen dél-fel-fel járt az idő; a kofák nyirkos talicskáikat hazafelé tologatták a piacra, szemben pedig a folyóka-útea felől egy fiatal zsidó teinsúr után egy napszámos paraszt tollal telt zsákok cipzelt a hátán. „Nini — mutogat-ak a jövő-menő kofák a parasztra — de ezirrázza az öreg a lépést”. És valóban az acafi utánozhatlan valcer-lépésekben lejtett a tollal jobbra-balra az oraság után. A ko-fák kacaját csaptak, a teins úfir hátratekint s e pillanatban a hü szolgál elveszté az egyen-súlyt és fals lépésekben az árokba cikázik a tollal együtt és „sár fedí testét és barna izsap”, sőt czimpáját a hid deszkájában meg is sebezte. Nagy keservek között s még na-gyobb lassúsággal többszöri kísérlet után sikerült kimásznia az árokból s ura ekképen dorgálta őt: „Miért nem mondta nekem kheid, hogy részeg?” A hü szolgál beismerte, hogy leveles, nem szolt s a tollat ugyancsak val-czer-lépésekben gárczolta tovább.

— **Az új bor** sok galibát csinál. A na-pokban Nagy Sándor hentes, volt városi rendőr az új borból jól fel talált hörpenti s ily állapotban beállított a Ladányi-ház ud-varába s ott a járó-kelőkkel gorbászkodott, a rendőrbiztosokat fenyegette — pedig alig birt megállani a lábán — a rendőrök pedig szidalmazta. De meg is adta jól az új bor árát, botránny okozó részegség miatt 20 frtra bírásgoltatott.

— **Meghaltak** f. hó 3-tól 9-ig: Faragó János 2 hónapos fia Mihály, Papp Mihály 68 éves, Máté Pál 1 éves leánya Julianna, Katona Ferencz 3 hónapos fia György, Podor József 37 éves, Imre János 17 napos fia Lajos, Szabó Julianna 3 hónapos fia Pál, Labancz Antal 1 éves leánya Iona, Szabó László 14 hónapos fia István, Kubovesák Pál 73 éves, Tóth István 6 éves leánya Mária, Juhász József 2 éves leánya Teréz, Molnár Mihály 1 1/2 éves fia József, Kukai Mihály 22 éves leánya Magdolna, Horváth Gábor 34 éves, Kerekes János 9 éves fia János, Balla Béni 10 hónapos fia Pál, Berényi Ferencz 8 éves fia Ferencz, Bogoss Gergely leánya Mária, Hornyik János 73 éves, Kosa Ferencz 6 hó-napos leánya Teréz, Szabó Antalné szü-l. Kakuja Teréz 76 éves, Faragó István halva született fia és ugyancsak halva született leánya, Simon Antal 1 napos lánya Fran-cziska, Benkő István 5 éves fia József, Fa-zekas János 66 éves és Csaplár Sándor 3 éves fia László. Összesen: 28.

ÜZLET.

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertéshizlaló és kölcsönelő-legező részvénytársulatnak.

Budapest-Kőbánya, október 9.

Heti állomány: magyar vál. árú 260—320 kg. nehéz 44—45 1/2 kr., 160—240 kg. nehéz 45—46 1/2 kr.; sereg 300 kg. nehéz 42—43 kr.; vidéki sertés 45—47 kr., könnyű — kr. Transzióban: szerbiai 46—49 kr., romániai — kr. tiszta kggrammonként.

Eleség árak: Kukoricza 6. — kr. árpa — kr. Helyi állomány: okt. 2. maradt 93,956 db. Felhajtás: alvidéki kövér . . . 2627 db.

sovány	493 "
Szerbiából	734 "
M. államvasutalt kövér 1721 "	
sovány 4919 "	
Videki	84 " 10,578 "
	104,173 db.

Elhajás: Felvidékre 307 db.
Bésbe (m. h. 836 db) 3228 "
Csehországba 936 "
Bodenbach 2607 "
Rutkán át 2279 "
Délmetérszágba 315 "
Budapesti fogyasztás 3117 "
Külfelki 200 "
Magyar államvaspályán 64 " 13,053 "
Marad állomány: 91,120 db.

Vasúti menetrend.

Budapest és Bécs irányában:
Gyorsvonat hajnalban . . . 6 óra 18 perc.
Személyvonat 5 " 13 "
Személyvonat délután . . . 5 " 9 "
Omnibusvonat reggel . . . 8 " 74 "
Fegyvárház és Szeged irányában:
Gyorsvonat éjjel 12 óra 41 perc.
Személyvonat reggel . . . 10 " 42 "
Személyvonat este 9 " 52 "
Omnibusvonat este 7 " 28 "

Piaczi árjegyzék.

Tiszta búza métermázsaánként . . .	6.80 krtól 7.10 krig.
Rétszer "	5.70 " 5.90 "
Rozs "	5.60 " 5.75 "
Árpa "	5.65 " 5.80 "
Zab "	5.90 " 6. — "
Tengeri kecskeméti mm.	5.60 " 5.75 "
Köles "	5.20 " 5.40 "

Szalonna "	48 — " 50 — "
Krumpli "	1.80 " 2. — "
Széná "	3. — " 3.10 "
Szalma "	1.10 " 1.20 "

Felolós szerkesztő: Dr. TASSY PÁL.

Pacsu Gergely örökösei tulajdonához tartozó 2-ik tizedben 7-ik sz. alatt levő

ház

szabadkézből örökáron eladó; — esetleg bérbé adható.

Értesítést ad Pacsu Mihály

174 (0—7) ügyvéd.

HIRDETÉSEK.

Üzlet-megnyitás.

Ezzennel van szerencém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Goldberger Gábor szesz-gyáros úr nagy-kőrösi-útea 232. szám alatti újonnan épült házában dúsan felszerelt

ezelőtt Frister és Rossman részvénytársaságának varrógép gyári főraktárát

megnyitottam. Melyben készletben tartok nemcsak mindennemű nálunk ez időszerint ismeretes, a külföld leghíresebb gyáraiban készült és a jelenkor legújabb, szabadal-milag védett találmányaival ellátott SINGER-varrógépeket, hanem mint mind-annyi valódi különlegességet, mint a milyen Wheeler és Wilson, Howe, Anger, Grover és Baker, Elastik stb. a legújtanysabb árért kaphatni, — hanem azokivül a hazai ipart még a felülmúlhatatlan „Phönix oszlopos” és gomb-lyukkivarró gépekkel gazdagítam.

Singer varrógépeim a legutóbbi nemzetközi Amsterdami világgkiállításon a leg-első díjat

az aranyérmét

nyerték el. Minden egyes gép kitünő és tartós szerkezete és kiváló jóságáért 5 évig kezeskedem s fizetési módzatok, havi részletfizetésre a lehető legkedvezőbbek. Gépvezek és gépjavitások a legolegjobb áron szolgáltatnak. A varrógépben való aktatés teljesen ingyen eszközöztetik a háznál. Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelem és gondozással teljesítettek. A n. é. közönség beces pártfogását kérve, maradtam

Kecskeméten, 1885. Október hóban teljes tisztelettel

Szabó István.

199 (3—2)

Cs. kir. kizár szabadalmazott

Teke- és tekeasztalgár KNILL KÁROLY BÉCS, IX., ROSSAU, ROTHE LÖWENGASSE Nr. 5—7. Alapítattott 1807. Ajánlja különösen az általa újonnan feltalált Mantinelleket, melyek „Excelsior-Banden” név alatt ismeretesek, legfinomabb angol kancsukból. Ezek jóság és tartóság tekintetében minden más Mantinell sokban felülmulnak s tekeasztalonként bizonyára esodálatos oleó árért, csak 45 frtért kaphatók. Cs. k. kizár. szabadalm. patenttekieimet, melyek az elefántcsont-tekékekkel minden tekintetben felérnek, egy évi kezeség mellett ajánlom következő árakon: 60—62 mm. 5 frt, 63—66 mm. 6 frt, 67—72 mm. 6 frt 50 kr. dbonként. Tekeasztalok árjegyzéke és rajza ingyen és bérmentve. 195 (20—3)

PARÁDI-VIZ.

Van szerencsénk a t. ásványvizfogyasztó közönség szives tudomására hozni, miszerint az általánosán kedvelt parádi természetes ásványviz kizárólagos főraktárát Kecskemét és Környeke részére

„Pataky és Nyirády” czégnak adtuk át,

kik azt mindenkor friss töltésben a következő árakon fogják árusítani: Fogyasztók részére kiesinyben 1 db. 1/2 literes üveg ára . . . — frt 10 kr. Ismét eladók részére nagyban 1000 db. 1/2 lit. üveg vételnél . 95 frt — kr. Csakis készpénzért, engedmény és levonás nélkül, a raktáron. Tisztelettel

a gr. Károlyi-féle uradalmak igazgatósa.

158 (6—5)